

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Šablona č. IV, sada č. 1	
Vzdělávací oblast	Člověk a jeho svět
Vzdělávací obor	Člověk a jeho svět
Tematický okruh	Křesťanské svátky
Téma	Masopustní tradice
Ročník	3.
Anotace	Materiál slouží k přiblížení a pochopení křesťanské tradice – masopustu. Určeno pro samostatnou práci.
Očekávaný výstup a klíčové kompetence	Žák je schopen uchopit tradici masopustu a uvědomit si jeho hodnotu v kulturním kontextu.
Klíčová slova	Masopust, svátky, křesťanství
Druh učebního materiálu	Pracovní list
Autor/vytvořeno	Bc. Kristian Ostřížek / únor 2012

Autorem materiálu je Bc. Kristian Ostřížek,
Waldorfská škola Příbram, Hornická 327, Příbram, okres Příbram
Inovace školy – Příbram, EUpenizeskolam.cz

Masopust

Masopust (na Moravě fašank nebo fašinek) byla doba od Tří králů do Popeleční středy. Jiné označení pro masopust je karneval – jedním z vysvětlení tohoto slova je latinský původ a znamená to něco jako „dát sbohem masu“, než začne půst. Slavení masopustu může mít různé podoby, jinak ho prožívají lidé na venkově a jinak ve městě.

Tučný čtvrtek

O tučném čtvrtku bývala k obědu vepřová pečeně se zelím a knedlíky. Také se nemělo hledět na nějaký ten džbán piva. Na tučný čtvrtek si každý měl dopřát tolik piva a mastného jídla, co snesl. Pátek a sobota utekla jako sen a už tady byla tak dlouho očekávaná masopustní neděle.

Masopustní neděle

Masopustní neděle se také říkalo neděle taneční. Hned po obědě vyhrávali hudebníci na návsi a zvali tak k muzice do hospody. Hned jak dohráli, tak se začaly otevírat vrata statků a dveře chalup a muži i ženy mířili k hospodě, kde už na ně čekali muzikanti se svými nástroji. Pivo teklo proudem, z bot tanečních páru se jen kouřilo a veselého křiku neubývalo ani v časných ranních hodinách.

Masopustní pondělí

Druhý den, na masopustní pondělí, se pokračovalo v tanci. To byl tzv. "mužovský bál". Na takovou zábavu neměla svobodná chasa přístup a musela se spokojit s přihlížením. V kole bylo vidět jen samé ženáče a vdané. Hudebníci pilně vyhrávali, protože furiantští sedláci na nějakou tu zlatku nehleděli.

Masopustní úterý

Masopustní úterek býval svátečním dnem. Byl to také tolik očekávaný den maškar, již bylo všude plno. V průvodu maškar bývaly figury nejrůznějšího druhu. Čím byla maska pitvornější, tím budila větší pozornost. Zúčastňovali se ho různé masky a ať už šlo o četníky, žebráky, cikány nebo jiné maškary, hlavní postavou byl většinou šašek. Jeho oděv byl zdobený barevnými papírky, na hlavě měl špičatou šaškovskou čepici a v ruce nesl bič na odhánění nemaskovaných. Jinak tomu bylo v Hroznětíně, kde byl ústřední postavou průvodu medvěďák s medvědem. U každého stavení hudba zahrála dva až tři kusky. Maškary byly většinou odměňovány koblíhami, vejci, uzeným masem, ale i obilím a penězi. Masopust byl zakončen tradičním "pochováním basy", které symbolizovalo na 40 dní konec tanečních a hudebních veselí.

- 1) Kolikrát se v textu vyskytuje slovo „masopust“ nebo slovo k němu příbuzné?
- 2) Najdi čtyři čtyřslabičná slova a vypiš je.
- 3) Od kdy do kdy se slaví masopust?
- 4) Jaký nápoj se nejvíce pil na tučný čtvrtek? Jaké jídlo se nejčastěji jedlo?
- 5) Jak se také říkalo masopustní neděli? Proč?
- 6) Co to je „mužovský bál“? Mohl / mohla bys na něm tancovat? Proč?
- 7) Jaké druhy masek se nejčastěji vyskytovaly na masopustní úterý? Čím byly maskary odměňovány?
- 8) Čím bylo zakončeno masopustní veselí a na jak dlouhou dobu?
- 9) Co znamená slovo „karneval“?
- 10) Nakresli masku, kterou bys chtěl / chtěla na masopustu mít?

Zdroje:

<http://www.ceske-tradice.cz/tradice/zima/masopust/ zobraz=masopust--zvyky-a-tradice>

<http://deti.vira.cz/Liturgicky-rok-kalendar/Masopust>